

Ейб Калотай помер наприкінці лютого на своєму подвір'ї під таким блідим небом, що воно здавалося хворим. Застигле повітря було вогким і по-зимовому кусючим. Коли Ейбова донька Джоанна повернулася додому і знайшла батькове тіло у траві біля довгої багнистої під'їзної доріжки, розгорнуті сторінки книжки, що лежала поруч, уже трохи намокли.

Простягнувшись горілиць, Ейб дивився напіврозплющеними очима в сіре небо, щелепа відвисла, язик пересох і посинів. Одна рука з погризеними нігтями лежала на животі, а друга — на книжці. Вказівний палець був затиснутий між сторінками, наче закладка. Остання яскраво-червона пляма повільно вицвітала на папері, а чоловік був схожий на бліду поганку, що химерно всохла. Джоанна знала, що тепер завжди бачитиме цю картину й докладатиме величезних зусиль, аби вона не затьмарила двадцяти чотирьох років живих спогадів, які за кілька секунд стали для неї найдорогоціннішими у світі. Побачивши батька, вона мовчки вклякла на місці й затремтіла.

Пізніше дівчина подумала, що батько, напевно, вийшов надвір, відчувши дію книжки, й намагався дістатися дороги, перш ніж спливе кров'ю. Він, мабуть, хотів зупинити якусь автівку, що проїжджала повз, і попросити водія викликати швидку, щоб доньці не довелося затягати його тіло в кузов свого пікапа та вивозити під'їзною доріжкою за межі подвір'я. Проте тієї миті, коли дівчина побачила його просто неба, їй було несила розмірковувати, чому він там опинився.

Вона міркувала тільки про те, чому він узяв із собою книжку.

Тоді Джоанна ще не зрозуміла, що саме книжка вбила її батька. Дівчина знала тільки те, що наявність книжки тут, надворі, порушує одне з головних батькових правил, знехтувати яке вона не наважувалася навіть уві сні. Хоча зрештою таки зробить це. Однак дивним було не так те, що батько виніс книжку з безпечних стін їхнього будинку, як те, що цю книжку Джоанна бачила вперше. Все життя вона піклувалася про їхню колекцію, і кожна книжка була для неї як член родини. Однак та, що лежала поруч із батьком, була незнайомою і на вигляд, і на звук. Усі їхні книжки гули, наче бджоли влітку. А ця пульсувала, як стримуваний удар грому. Коли дівчина розгорнула її, написані від руки слова попливли в неї перед очима, вишиковуючись по-новому щоразу, коли якась літера робилася майже чіткою. Рядки постійно ворушилися, й прочитати їх не вдавалося.

Натомість цидулка, яку Ейб заклав між сторінок, була написана ідеально розбірливим почерком, хоч батькова рука й тремтіла. Чоловік писав лівою. Права застрягла у пастці, доки книжка напивалася.

«Джоанно, — написав він, — мені дуже прикро. Не впускай своєї матері. Зберігай цю книжку в безпечному місці й подалі від власної крові. Я дуже тебе люблю. Розкажи Естер».

Наприкінці не було жодного розділового знака. Джоанна ніколи не дізнається, чи збирався батько написати ще щось, чи просто хотів передати останні слова любові доньці, якої не бачив роками. Проте, уклякнувши там у багнюці із затиснутою в руках книжкою, вона не мала сили все це осмислити.

Могла лише витріщатися на безживне батькове тіло, намагатися дихати й готуватися до наступних кроків.

Естер не могла відірватися від блакитного, залитого сонцем неба.

Це була мінлива блакить — майже біла на засніженому обрії та глибша далі: від бірюзового кольору до блавату та спокійної осяйної сині. Антарктична крига під небесним склепінням була сліпучо-яскравою, а розкидані господарські будівлі, які дівчина бачила з вузького вікна свого гуртожитку, відкидали смугасті тіні кольору індиго на білі сліди від коліс. Усе мерехтіло. Зараз, о восьмій вечора, було не набагато темніше, ніж о восьмій ранку.

— Перепрошую, — сказала Перл і злегка посунула Естер стегном, щоби вставити шматок вирізаного на замовлення картону у віконну раму.

Естер лягла горілиць на неприбране ліжко та, спершись на лікті, спостерігала, як Перл перехилилася через невеличкий захаращений стіл, щоб дотягнутися до шибки.

— Якби два тижні тому ти сказала мені, що я затулятимуся від сонця, щойно воно зійде, я посміялася б, — зізналася Естер.

Перл відірвала шматок клейкої стрічки зубами.

— Ну, два тижні тому ти могла проспати цілу ніч. Ніколи не кажи, що темрява тобі не допомогла. — Вона наклеїла останню смужку й додала: — Чи я.

— Дякую, темряво, і дякую, Перл, — мовила Естер.

Хоча вона справді погано спала, відколи сонце знову з'явилося після шести місяців зими, проте було трохи сумно спостерігати, як зникає світло й далекі гори, повертаючи її до реальності кімнати, схожої на камеру: ліжко із зіжмаканою пурпуровою постіллю, освітлене зловісною лампочкою над головою, пошарпана кахляна підлога та фанерний столик, завалений стосами паперів — здебільшого нотаток до мексиканського роману, який Естер перекладала задля розваги. Сам роман лежав на її комоді, подалі від колекції напівпорожніх склянок з водою, від яких залишалися сліди у вигляді кіл на аркушах записника.

Сівши навпроти Естер біля узніжжя ліжка, Перл запитала:

— Отже, чи готова ти зустрітися з немитим натовпом?

Естер на це тільки затулила очі рукою і застогнала.

Естер і Перл провели минулу зиму в парі, серед тих тридцяти осіб, що залишилися на невеличкій станції на Південному полюсі. Проте з листопада розпочався літній сезон, і впродовж останніх кількох днів маленькі гуркотливі вантажні літаки викинули на станцію майже сотню нових людей.

Тепер науковці й астрономи юрмилися в гуртожитках, на тісній кухні, у спортзалі, в кабінетах на горішньому поверсі. Це були незнайомці, які з'їли все печиво, призначене для нічної зміни, перевантажили давно поснулі комп'ютери й раз у раз занепокоєно питали, о котрій годині з'являються інтернет-супутники.

Естер гадала, що зрадіє, побачивши нові обличчя. Вона була екстраверткою і аж ніяк не планувала замкнутися на дослідницькій станції, яка загубилася в кризі й дуже нагадувала невеличку сільську старшу школу, в яку вона ходила. Перш ніж приїхати до Антарктиди, дівчина рік прожила в Міннеа-

полісі, й тамтешні друзі щиро злякалися, коли вона їм повідомила, що влаштувалася на зимовий сезон електрикинею на полярну станцію. Кожен з них мав знайомого, який своєю чергою знав когось, хто теж намагався пожити там, однак зненавидів усе й полетів додому раніше, подалі від ізоляції, яка страшенно гнітила людину. Та Естер це зовсім не бентежило.

Вона вважала, що Антарктида не може бути гіршою за ті ізольовані екстремальні умови, в яких вона виросла. Розглядала це як добрий заробіток, чудову пригоду і — що найважливіше — як найнедосяжніше місце для більшості людей на землі.

Утім, за довгу зиму екстраверсія Естер почала зникати, а разом із нею попсувалася й маска доброго гумору, яку дівчина натягала щоранку разом зі своєю уніформою. Тепер вона втупилася поглядом у стелю — такого самого офісно-білого кольору, як і офісно-білі стіни, офісно-білі коридори й офісно-білі співробітники.

— Невже весь цей час я насправді була інтроверткою? — запитала вона. — Може, я дурила себе всі ці довгі роки? Справжні екстраверти зараз кажуть: «Оце кайф! Свіже м'ясо, вечірки нон-стоп, територія траху США».

— Міжнародна територія траху, згідно з Договором про Антарктику, — виправила її Перл. Вона була австралійкою з подвійним громадянством.

— Точно, — погодилась Естер. — Саме так.

Перл стала на коліна й проповзла вздовж ліжка до Естер.

— Гадаю, — сказала вона, — що пів року небажаного целібату плюс повний літак нових облич можуть будь-кого з нас перетворити на екстраверта.

— М-м-м, — озвалася Естер. — То ти хочеш сказати, що я стала інтроверткою суто завдяки силі...